



Handläggare: Britt Ståldal 508 05 178
Dnr 1.4 - 250 - 2011
Sammanträde 23 augusti 2011

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Revisionsårsrapport 2010 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Yttrande till revisorerna för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd (dnr 3504-36/2011)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar till revisorerna för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd detta tjänsteutlåtande som yttrande över årsrapporten.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Revisorerna anser i sin årsrapport att nämndens ekonomiska och verksamhetsmässigt resultat är tillfredsställande samt att bokslut och räkenskaper är rättvisande.

Revisorerna anser att nämnden bör fortsätta att utveckla arbetet med risk- och väsentlighetsanalyser så att det sker på alla nivåer i organisationen. De framhåller även vikten av att internkontrollplanen görs känd i organisationen.

De förhållanden som revisorerna påpekat har kommenterats i detta yttrande och i förekommande fall redovisas åtgärder, som kommer att följas upp i ledningsgruppen.

Bilagor

Revisionskontorets Årsrapport 2010 avseende Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby torg 20-22, 165 55 Hässelby. Telefon 08-50804000. Fax 08-50804099
hasselby@stockholm.se

Revisionsberättelse för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd år 2010

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom stadsdelsdirektörens stab.

Bakgrund

Kommunfullmäktiges revisorer för Hässelby-Vällingby stadsdelnämnd har överlämnat revisionskontorets årsrapport för 2010 för yttrande senast den 31 augusti. Årsrapporten bifogas.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom tre områden:

- Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat
- Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten
- Nämndens bokslut, delårsrapport och räkenskaper

I sin sammanfattning skriver revisionskontoret följande inom de tre områdena

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är tillfredsställande

Revisionskontoret bedömer att Hässelby-Vällingby stadsdelnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för år 2010 är tillfredsställande. Nämnden har i huvudsak uppnått kommunfullmäktiges och nämndens egna mål och genomfört fullmäktiges uppdrag för verksamheterna.

Hässelby-Vällingby stadsdelnämnd redovisar ett nettounderskott med 2,2 mnkr mot budget före justeringar för resultatfonder. Efter resultatdispositioner redovisar nämnden ett nettoöverskott på 7,4 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på att kostnaderna för ekonomiskt bistånd inte ökat i den omfattning som nämnden befarat samt att reserverade medel för oförutsedda kostnader inte använts i verksamheterna. Resultatenheterna inom förskoleverksamheten redovisar ett underskott till följd av medvetna satsningar i verksamheten. Underskotten har kunnat täckas av tidigare upparbetade resultatfonder.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret utifrån de granskningar som gjorts under året att nämndens styrning, uppföljning och kontroll i huvudsak är tillräcklig. Nämnden bedöms ha ett uppföljningssystem som i huvudsak är tillräckligt för att följa verksamhetens utveckling under året. Styr- och uppföljningsdokument är upprättade i enlighet med stadens anvisningar. En granskning av verksamhetsstyrning inom nämndens hemtjänst- och förskoleenheter visar att nämndens interna styrning i huvudsak är tillfredsställande.

Nämnden bör fortsätta att utveckla arbetet med risk- och väsentlighetsanalyser så att det sker på alla nivåer i organisationen. Det är också viktigt att internkontrollplanen görs känd i organisationen.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Hässelby-Vällingby stadsdelnämnds bokslut och räkenskaper för år 2010 är rättvisande.

Förvaltningens synpunkter med anledning av årsrapporten

Förvaltningen kommenterar nedan de avvikelser och brister revisionskontoret påtalat under de tre granskningsområden som bedömts. Den samlade bedömningen från revisionskontoret för de tre områdena är att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds verksamhet är tillfredställande, tillräcklig respektive rättvisande.

Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Nämndens ekonomiska resultat

Revisionskontoret skriver i sin rapport att nämnden redovisar ett nettounderskott före resultatdispositioner på 2,2 mnkr jämfört med budget. Efter resultatdispositioner redovisar nämnden ett nettoöverskott på 7,4 mnkr. Bruttokostnaderna (inkl kapitalkostnader) för nämndens verksamhet uppgår till 1 633,6 mnkr vilket är 19,1 mnkr mer än budget. Störst bruttounderskott redovisas inom individ- och familjeomsorg, förskola, äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Verksamhetens resultat

Revisionskontoret har i sin rapport kommenterat de avvikelser som nämnden redovisat i verksamhetsberättelsen avseende några av de indikatorer som anger måluppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål och nämndens mål för verksamheten. Nedan kommenteras några av dessa.

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

I likhet med nämnden bedömer revisionskontoret att målet delvis har uppfyllts. De indikatorer som inte uppfyllts är andelen fordon som använder dubbade däck, andel storkök eller storhushåll som sorterar matavfall samt andel inköpta ekologiska livsmedel. Indikatorerna för elförbrukning nås delvis.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Nämnden har startat ett projekt för att nå målet med sortering av matavfall och för att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel. Avdelningen för förskoleverksamhet har startat ett samarbete med avfallsenheten på Trafikkontoret för utsortering av enheternas matavfall. Förvaltningen har även startat en dialog, om utsortering av matavfall, med de verksamheter inom stadsdelsområdet som drivs på entreprenad och som i sina verksamheter hanterar livsmedel

I redovisningen av ekologiska livsmedel ingår livsmedel som har bokförts på konto 6442. Leverantörer som inte kan splittra sina fakturor eller som periodvis inte kan leverera ekologiskt odlat ingår inte i redovisningen. Detsamma gäller halvfabrikat. Andelen inköpta ekologiska livsmedel är därför troligtvis större än vad som framgår av redovisningen.

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Revisionskontoret anför i sin rapport att de inte delar nämndens bedömning att målet är helt uppfyllt. Nämnden redovisar att andelen förskollärare uppgår till 38 procent vilket innebär att fullmäktiges målvärde på 46 procent inte nås. Med syfte att

öka andelen högskoleutbildade pedagoger har nämnden samverkan med två högskolor i regionen. I förskoleundersökning uppnår inte nämnden sitt årsmål avseende föräldrars nöjdhet avseende trygghet och säker miljö samt utveckling och lärande. Jämfört med föregående år har dock nöjdheten ökat.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att öka andelen förskollärare i verksamheten. Nämndens mål för 2011 är 43 %, vilket är något lägre än fullmäktiges mål, ambitionen är att nå fullmäktiges mål framöver. Under perioden 2008 till 2010 har andelen förskollärare ökat från 31 till 38 %. Förutom samverkan med högskolorna, vilket bland annat innebär att vi tar emot studenter och tillgodogör oss den nya kunskap de har att tillföra, anställs i första hand förskollärare vid all nyrekrytering. Dessutom är det ett 20-tal av förvaltningens barnskötare som genom stadens satsning vidareutbildar sig till förskollärare.

Föräldrarnas upplevelse av trygghet och säkerhet är en central fråga i verksamheten som förvaltningen arbetar aktivt med. En viktig del är en ökad dialog med föräldrarna och förbättrad kommunikation samt information om förskolornas arbetssätt och rutiner. Detta sker medvetet på flera nivåer i organisationen, bland annat i förskoleråd. En stadsdelsövergripande policy för föräldrasamverkan är under framtagande.

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka

För målet ”Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamhet ska öka” bedömer revisionskontoret i likhet med nämnden att målet delvis har uppfyllts. Bland annat anges att målvärdet för andelen genomförandeplaner inom socialpsykiatri inte nås samt att indikatorn för andel nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende inte uppnås.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Under 2011 har arbetet med genomförandeplaner inom socialpsykiatriens boendestöd utvecklats i enlighet med den handlingsplan som togs fram i december 2010.

På Hässelgårdens vård- och omsorgsboende för äldre pågår renoveringar som kan ha påverkat svaren negativt. Endast 46,5 % uppgav att de är nöjda med sitt boende. Boende och personal har flyttats inom boendet. Intagningsstopp råder och flera boendeplatser är därför vakanta. Lokalerna är slitna och i dåligt skick.

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Avseende målet ”Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare” skriver revisionskontoret att sjukfrånvaron inom nämndens verksamhet har minskat jämfört med tidigare år och uppgår till 7,7 %. Därmed uppnås varken nämndens eller fullmäktiges målvärde på 7 % respektive 5 %.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Arbetet med sjukfrånvaron har fortsatt hög prioritet i förvaltningen. Sjukfrånvarotallet sjönk med 2,5 procentenheter mellan 2009 och 2010 och har fortsatt att sjunka under första tertialen 2011. Med 7,17 % i april 2011 är Hässelby-Vällingby en av de stadsdelar som sänkt sin sjukfrånvaro mest under den senaste 12 månadersperioden. Målet för 2011 är 6%.

Förvaltningens arbete är både inriktat på rehabiliterande insatser vad gäller kort- och långtidssjukfrånvaron men har alltmer förskjutits mot förebyggande och främjande insatser. Sju enheter inom äldreomsorg och förskoleverksamhet medverkar i ett tvåårigt EU-projekt "Verksamhet och Hälsa" vars mål bl a är att sänka korttids-sjukfrånvaron. Förvaltningen har en extra resurs för att arbeta med både kort och långtidssjukfrånvaron.

Stadsdelsdirektör och personanälchef besöker samtliga chefer/enheter en gång om året och följer då upp enheternas arbete och åtgärder kring sjukfrånvaro, hälsa och samverkan. Förvaltningens PA-konsulter genomför återkommande, strukturerade möten med alla enhetschefer en gång per kvartal då man följer upp sjukfrånvaron enligt en strukturerad mall. Sedan tidigare ett uppbyggt nära samarbete med företagshälsovården och försäkringskassan vilket bl a innebär regelbundna möten på förvaltningen varannan vecka. Det innebär vidare att chefer kontaktar företagshälsovården när en medarbetare varit borta mer än 14 dagar eller har 4 korta sjuktillfällen .

Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Revisionskontoret lyfter under målet "Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna" fram två indikatorer där målvärdena inte helt uppfylls. Dels andelen administration, dels antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Det pågår en översyn av administrationen för att säkerställa att rätt dimension och kompetens finns för att stödja organisationen i den förändrade utförarverksamheten och den ekonomiska situationen som stadsdelen befinner sig i.

Vad gäller kvalitetsutmärkelsen uppmuntras enheterna att delta. Förvaltningen anser att arbetet med underlaget till kvalitetsutmärkelsen stärker och utvecklar enheternas kvalitetsarbete.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer***Tillsyn och inspektioner***

Revisionskontoret refererar till två tillsyner som Socialstyrelsen genomfört. Den första av tillsynerna avsåg handläggning och dokumentation av utredningar för vuxna med missbruksproblem. Vid tillsynen framkom brister i dokumentationen av utredningar. I övriga delar uppfyllde nämnden lagstiftningen och dess intentioner.

Den andra tillsynen avsåg nämndens stöd och service för personer med psykisk funktionsnedsättning. De brister som framkom var att nämnden inte genomfört någon inventering av målgruppens behov och att kraven på informationsinsatser inte uppfyllts. Nämnden uppfyller inte helt kraven på en rättssäker dokumentation. Vidare hade nämnden inte implementerat modellen för ledningssystem för kvalitet enligt SOSFS 2006:11.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Förvaltningen har gjort förtydliganden avseende rutiner för handläggning, dokumentation och uppföljningsstöd under 2010 för vuxna med missbruksproblem. Det finns en årsplan för att säkerställa ansvaret enligt 3 kap 3§ SoL.

Stadsdelsförvaltningen har med anledning av den kritik som framförs i Socialstyrelsen beslut angående stöd och service för personer med psykisk funktionsnedsättning tagit fram ett en handlingsplan för att systematiskt åtgärda påtalade brister. Nämnden fastställde planen 2010-12-14. I den planen ingår även att enheten för funktionsnedsättning tillsammans med boendestödet ses varannan månad för att diskutera beställningar och genomförandeplaner.

Försökslägenheter

Revisionskontoret har granskat handläggningen av försökslägenheter till vuxna i nio stadsdelsnämnder. Berörda tjänstemän har intervjuats och en aktgranskning har genomförts av fem missbruks- och socialpsykiatriärenden per nämnd. Försökslägenhet är ett bistånd enligt SoL 4:2 och kan ges till personer med missbruks-, psykiska eller andra liknande problem. Sammanfattningsvis kan revisionskontoret konstatera att ingen av de granskade nämnderna har en helt korrekt handläggning av sina försökslägenheter i enlighet med SoL 4:2 och stadens riktlinjer.

Aktgranskningen av Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd visar att två av besluten hänvisade till fel lagrum och två beslut inte var villkorade. Ett beslut var inte tidsbegränsat och ett annat hade en giltighet på ca tre år. I ett fall saknades av klienten undertecknad handlingsplan. Dokumentation om de boende har tecknat hemförsäkring saknades för samtliga. Nämndens delegationsförteckning behöver uppdateras, då där anges felaktigt lagrum i ärenden om försökslägenheter.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Stadens riktlinjer för att arbeta med försöks och träningslägenheter har reviderats och antagits i kommunfullmäktige i maj 2011. Dessa riktlinjer ligger till grund för förvaltningens fortsatta arbete. Under hösten 2011 kommer förtydliganden göras i förvaltningens rutiner för handläggning samt dokumentation i handläggning. Delegationsförteckningen är uppdaterad.

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämnden har ett system för styrning, uppföljning och kontroll som säkerställer en ändamålsenlig verk-

samhet, bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden samt ger en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

Inom nämnden finns verksamhetsområden som uppvisar underskott, nämnden totalt redovisar dock ett överskott. För de verksamhetsområden som redovisar ett underskott har orsaken till underskottet identifierats och åtgärdsplaner har tagits fram. Åtgärdsplanerna inom vissa verksamheter har dock inte varit tillräckliga, varför dessa redovisar underskott.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

De åtgärder som framtagits inom Socialpsykiatri och Omsorgen om funktionsnedsatta har inte varit tillräckliga för att nå en budget i balans. Kostnader har ökat på grund av nya lagstyrda beslut och möjligheter till omplaceringar till mer kostnadseffektiva boenden har varit begränsade på grund av brukarens behov. Under hösten 2011 genomför externa konsulter en genomlysning av verksamheterna Omsorg om funktionsnedsatta och Ekonomiskt bistånd utifrån att verksamheterna fortfarande uppvisar ett budgetunderskott.

Styrning och uppföljning inom förskola och öppen hemtjänst

Revisionskontoret har under 2010 gjort en fördjupad granskning av hur kommunfullmäktiges budget och nämndens verksamhetsplan tolkas av enheterna och hur dessa omsätts i enhetsvisa verksamhetsplaner inom områdena förskola och öppen hemtjänst. Granskningen visar att nämndens styrning av verksamheten sker på ett systematiskt sätt i enlighet med ILS inom bägge de granskade verksamhetsområdena. Flertalet men inte samtliga enheter av de granskade enheterna skriver sina verksamhetsplaner i ILS-webb.

Revisionskontoret lyfter fram att enheternas tertialrapporter kan bli mer utförliga för att utgöra ett bättre underlag för bedömningen av måluppfyllelsen. Enligt revisionskontoret bör enheterna också göra sin verksamhetsuppföljning i ILS-webb. Härigenom erhålls en tydligare redovisning av måluppfyllelsegraden.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Revisionskontorets synpunkt angående enheternas tertialrapporter kommer att beaktas framöver. Inte bara för hemtjänst och förskola utan för samtliga enheter. Tertialrapport nr 2 betydelse för bedömningen av måluppfyllelse, möjlighet till analys och underlag för kommande års planering är mycket viktig och förvaltningen kommer att utveckla detta under kommande år.

Inom förskolan skriver alla enheter sin kvalitetsredovisning i ILS-webben vilket är den uppföljning som utgör den stora delen av förskolornas verksamhetsuppföljning.

Felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd

Revisionen konstaterade efter aktgranskning 2010 att förvaltningen i huvudsak har ett tillfredställande system och rutiner för att förebygga, kontrollera och motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd (FUT). Vissa kontroller måste förstärkas och tillsynen av internkontrollen behöver utvecklas. Vidare anses att ytterli-

gare resurser behöver avsättas för särskild handläggare för felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd, s.k. FUT-handläggare.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Enheten följer stadens riktlinjer och vägledningar för utredning och utbetalning av ekonomiskt bistånd. Enheten har infört rutin att dokumentera genomförda aktgranskningar och kretsgenomgångar. Planerna på att utöka resurserna för FUT-handläggning har ej kunnat genomföras då ärendeantalet har ökat under året och alla personella resurser har tagits i anspråk till ren ärendehandläggning. Det är också så att utvecklingsarbetet av kontroller och handläggning inte särskilt åvilar förvaltningens FUT-handläggare utan delas mellan enhetschefen och biträdande enhetschef för Team 1.

Internkontroll

I samband med verksamhetsberättelsen ska nämnderna avrapportera det arbete som bedrivits under året utifrån fastställd internkontrollplan. Uppföljningen visar att den interna kontrollen omfattat flera olika kontrollaktiviteter och processer. Däremot saknas en redovisning av resultatet av kontrollerna och eventuella åtgärder.

Lite längre fram i rapporten skriver revisionskontoret att nämndens interna kontroll avseende bisysslor bör förbättras. Kartläggning av anställdas bisysslor bör ske regelbundet för att säkerställa efterlevnad av regler och riktlinjer.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Förvaltningen har under de senaste åren arbetat med att dels fastställa ett system för internkontroll, dels med att införa och arbeta utifrån systemet. Nästa steg i arbetet kommer i linje med revisionskontorets synpunkter att innefatta en redovisning av resultatet av kontrollerna och eventuella åtgärder. Förvaltningen har under 2011 påbörjat en kartläggning av bisysslor.

Delegation av beslutanderätten

Revisionskontoret har under våren 2010 genomfört en granskning (revisionspromemoria nr 2, juni 2010) av nämndens delegationsordning med avseende på hur beslut som fattas med stöd av delegation anmäls till nämnden. Granskningen visar bland annat att nämnden har rutiner för återrapporering av delegationsbeslut, men att dessa inte tillämpas. Nämnden har inte heller sedan 1999 behandlat delegationsordningen i samlad form.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Stadsdelsnämnden har vid sitt sammanträde den 3 januari 2011 behandlat delegationsordningen i samlad form samt fastställt rutiner för återrapporering av delegationsbeslut.

Förtroendekänsliga poster

Revisionskontoret har med hjälp av konsult genomfört en granskning avseende förtroendekänsliga poster. Granskningen har omfattat resor, representation och personnära kostnader för ledande befattningshavare samt bisysslor. Granskningen visar

vad gäller området resor att nämnden inte har några riktlinjer för verksamheten. I delegationsordningen regleras vem som kan fatta beslut om resor i tjänsten. Nämnden bör ta fram ett regelverk för styrning av verksamheten.

Stickprovsgranskningen visade att avsteg gjorts från momsreglerna om begränsningar i avdragsrätten, vilket innebär att nämndens momsavräkning är felaktig och bör justeras retroaktivt.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Förvaltningen har i april 2011 tagit fram rutiner för resor i tjänsten. Dessa har kommunicerats med alla chefer i förvaltningen.

Momsbeloppet i stickprovsgranskningen uppgår till 512 kronor och 50 öre. En anvisning avseende kostnader vid personalförmån, representation och gåvor har upprättats där det förklaras tydligt vilka regler som gäller för momsavdrag. Anvisningen har distribuerats till chefer och finns på intranätet.

Handläggning av förskoleavgifter

Revisionskontoret har genomfört en granskning av samtliga stadsdelsnämnders handläggning av förskoleavgifter. Granskningen visar att nämnden har rutiner och arbetssätt men att dessa inte är dokumenterade.

Förvaltningens kommentar/åtgärd

Förvaltningen har under våren 2011 tagit fram nya dokumenterade rutiner för handläggningen av förskoleavgifter.

Nämndens bokslut, delårsrapport och räkenskaper

I revisionsrapportens sista del redovisas om nämndens bokslut och delårsrapport är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar. Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2010 är rättvisande. Underlagen till årsbokslutet är i god ordning och posterna är i huvudsak väl dokumenterade.
